

Lakivaliokunnalle

U 33/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.) (maksukyvyttömyyttä koskevat ehdotukset)

Maksukyvyttömyyttä koskevat ehdotukset olisi jätettävä 28. yhtiöoikeudellisen kehyksen ulkopuolelle

- Finanssiala ry (FA) katsoo, että ehdotukseen 28. yhtiöoikeudelliseksi kehykseksi (EU Inc., niin sanottu EU-osakeyhtiö) sisältyvät maksukyvyttömyyttä koskevat säännösehdotukset heikentävät velkojansuojaa ja lisäävät talousrikollisuuden riskiä. Siksi ne olisi jätettävä ehdotuksen ulkopuolelle

1 Ehdotetut maksukyvyttömyyssäännökset heikentäisivät velkojansuojaa

Valtioneuvoston tavoin FA katsoo EU-osakeyhtiöille ehdotettujen maksukyvyttömyyssäännösten olevan olennaisesti samanlaisia kuin alkuperäisessä ehdotuksessa niin sanotuksi toiseksi maksukyvyttömyysdirektiiviksi, vaikka ehdotukset eivät ole keskenään aivan identtisiä.

U-kirjeluonnoksessa todetulla tavalla ehdotetussa maksukyvyttömyysmenettelyssä on sekä yrityssaneerauksen että konkurssin piirteitä. Ehdotuksen mukaisen menettelyn on kuitenkin ehdotuksen sanamuodoista ("winding up") päätellen tarkoitus yleensä johtaa velallisyhtiön toiminnan päättymiseen, jolloin luontevampi vertailukohta on konkurssimenettely.

Velkojien asema jäisi ehdotetussa menettelyssä heikommaksi kuin kansallisen lainsäädännön mukaisessa konkurssimenettelyssä. Velallinen voisi maksukyvyttömyydestään huolimatta pitää menettelyn piirissä olevan omaisuutensa määräysvallassaan ja pesäinhoitajan puuttuessa päättää itse sen myynnistä, mikä U-kirjeluonnoksessakin mainitusti kaventaisi velkojien oikeutta päättää lopulta niille tulevista varoista. Maksukyvyttömän velallisen määräysvalta omaisuuteensa kuuluu luontevammin saneerauksen kaltaiseen menettelyyn, jonka tarkoituksena on mahdollistaa velallisen liiketoiminnan jatkuminen.

Kotimaista konkurssimenettelyä kapeampi velkojansuoja vaikuttaisi EU-osakeyhtiöiden rahoituksen saantiin siitä huolimatta, että ehdotetun menettelyn piirissä olisivat vain innovatiivisen start-upin määritelmän mukaiset EU-osakeyhtiöt ja tällaisten yhtiöiden rahoittajat yleensä ymmärtävät niiden toiminnan epäonnistumisen riskin olevan suuremman kuin toimintansa vakiinnuttaneilla yrityksillä. FA yhtyy myös valtioneuvoston kriittisiin huomioihin huutokaupan soveltuvuudesta innovatiivisen start-upin omaisuuden realisointiin, koska tällaisten yhtiöiden merkittävin omaisuus on usein aineetonta.

Velkojansuojan kannalta olisi tärkeää myös se, että ehdotuksessa itsessään todettaisiin maksukyvyttömyysasetuksen soveltuvan ehdotuksen mukaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn lainvalintaa koskevien epäselvyyksien välttämiseksi.

2 Ehdotetut maksukyvyttömyyssäännökset kasvattaisivat talousrikollisuuden riskiä

Konkurssipesän pesänhoitaja on keskeisessä asemassa velallisen konkurssia edeltäneiden mahdollisten väärinkäytösten havaitsemisessa ja väärinkäytösepäilyjä koskevan rikosprosessin käynnistämisessä. FA:n mielestä onkin talousrikollisuuden torjunnan kannalta haitallista, ettei ehdotuksen mukaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä aina määrättäisi pesänhoitajaa.

Vaikka pesänhoitajan määrääminen olisi ehdotuksen mukaisessa menettelyssä periaatteessa pääsääntö, on todennäköistä, että velalliset säännönmukaisesti vaatisivat pesänhoitajan määräämättä jättämistä ehdotuksen mukaisen ajantasaisen kirjanpitoaineiston toimittamisen perusteella. Tämä voisi johtaa siihen, että valtaosa ehdotuksen mukaisista maksukyvyttömyysmenettelyistä vietäisiin päätökseen ilman pesänhoitajaa ja väärinkäytösepäilyt jäisivät helpommin havaitsematta.

Ehdotuksen mukaista maksukyvyttömyysmenettelyä sovellettaisiin EU-osakeyhtiöihin, jotka täyttävät erillisessä komission suosituksessa annetun innovatiivisen start-upin määritelmän. Innovatiivisen start-upin määritelmässä on tulkinnanvaraisia käsitteitä ja maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta päättävä tuomioistuin ilmeisesti selvittäisi, onko menettelyyn hakeutuva yritys määritelmän mukainen. Tällaiseen selvittelyyn voi kulua aikaa.

Toisaalta tuomioistuimen olisi ehdotuksen mukaan päätettävä menettelyn käynnistämisestä viipymättä. Jos tuomioistuimen mahdollisuutta tutkia menettelyn edellytykset tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa rajoitetaan, on mahdollista, että menettelyyn pääsisi myös sen soveltamisalan ulkopuolella olevia yrityksiä, mikä edelleen lisäisi väärinkäytösten riskiä.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs